

Bydgoszcz, 21 maja 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WNK.DW.III.431.2.3.2018.WK.JL

Pan
Zbigniew Zgórzyński
Starosta Rypiński
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, ze zm.), art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030) – zwaną dalej *ustawą o n.p.p.*, w dniach od 19 do 22 marca 2018 r. (z przerwą 21.03.), Wojewoda Kujawsko-Pomorski przeprowadził kontrolę Starosty Rypińskiego - zwanego dalej *Starostą*, adres: ul. Warszawska 38, 87-500 Rypin, zrealizowaną przez zespół kontrolny Wydziału Nadzoru i Kontroli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w zakresie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o n.p.p.

Przedmiot kontroli:

- a) organizacyjne aspekty dotyczące realizacji zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- b) terminowość i poprawność zawierania porozumień i umów związanych z realizacją zadania udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- c) czynności związane z zapewnieniem świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizacje pozarządowe, w tym działania kontrolne podejmowane wobec tych podmiotów,
- d) spełnianie wymagań przez punkty (lokale), w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna (liczba, dni i godziny funkcjonowania, warunki i wyposażenie),
- e) wypełnianie obowiązków o charakterze informacyjnym i zawiadamiającym, przyjmowanie i gromadzenie dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej.

Okres objęty kontrolą: od dnia podjęcia pierwszej czynności związanej z realizacją kontrolowanego zadania dotyczącego 2018 r. do dnia 16.03.2018 r. oraz przyjmowanie i gromadzenie dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej w drugim półroczu 2017 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie z uchybieniami.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

Organizacja nieodpłatnej pomocy prawnej, dokumentowanie jej, sprawozdania

1. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu rypińskiego uruchomiono 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowane w jednym lokalu. Punkty funkcjonują od stycznia 2016 r. do chwili obecnej – zarządzenie Nr 27/2015 Starosty Rypińskiego z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie usytuowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i określenia harmonogramu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Rypinie będący załącznikiem do uchwały Zarządu Powiatu w Rypinie Nr 288/2017 z dnia 16 maja 2017 r. nie zawiera zapisów dotyczących wykonywanego zadania. Według ustnego oświadczenia, czynności administracyjne wykonuje Sekretarz Powiatu p. Tadeusz Jaroszewski, odpowiedzialny jednocześnie za realizację zadania – nieodpłatna pomoc prawna. Wymieniony regulamin zawiera ogólnikowy zapis „realizacja innych zadań powiatu wynikających z obowiązujących przepisów” użyty w: § 25 zakres I, pkt 14, zakres III, pkt 19, § 32 pkt 8, § 33 pkt 6 i § 35 pkt 15, przypisany do kilku wydziałów starostwa.
3. *Starosta* terminowo przekazał Ministrowi Sprawiedliwości i Wojewodzie dnia 15 marca 2018 r. zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzoną na podstawie kart nieodpłatnej pomocy prawnej przekazanych mu za okres 2017 roku z dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych w budynku Starostwa Powiatowego w Rypinie, przy ul. Warszawskiej 38, pok. 104 (I piętro z dostępem do windy dla niepełnosprawnych) - zgodnie z art. 12 *ustawy o n.p.p.* i § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 318) – zwanym dalej *rozporządzeniem z 15.12.2015 r.*
4. W okresie objętym kontrolą udzielono łącznie 235 nieodpłatnych porad prawnych, w tym 138 porad w punkcie prowadzonym przez powiat i 97 porad w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową.
5. *Starosta* monitorował na bieżąco poprawność sporządzanej i przekazywanej dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej za pośrednictwem programu komputerowego NeoPorady, w który wyposażono obsługujących prawników.

Sprawdzeniu poddano zbiór kart nieodpłatnej pomocy prawnej od lipca 2017 r. do końca lutego 2018 r., analizując po 8 losowo wybranych kart w miesiącu (4 pierwsze

i 4 ostatnie ze zbiorów miesięcznych) – łącznie 64 karty. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że:

- usługi prawne dokumentowane były na prawidłowych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych wg wzoru będącego załącznikiem 1 do *rozporządzenia z 15.12.2015 r.* - zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*,
- adwokat i radcowie prawni oraz organizacja pozarządowa w zweryfikowanych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszczali dane z udzielonej pomocy prawnej zgodnie z § 7 ust. 2 *rozporządzenia z dnia 15.12.2015 r.*
- wszystkie badane karty podpisywane były przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej,
- stwierdzono przyjęcie pisemnych oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 oraz art. 4 ust. 4 *ustawy o n.p.p.* Do kart nieodpłatnej pomocy prawnej w oddzielnym zbiorze zgromadzono pobrane od uprawnionych osób oświadczenia,
- przyjmowana dokumentacja od wykonujących usługi prawnicze, potwierdzana była pieczęcią z datownikiem przez Sekretarza Powiatu,
- w związku z pismem otrzymanym od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak: WNK.IV.4110.17.2016.RK z dnia 6 kwietnia 2016 r. *Starosta* za każdy miesiąc wysyła zbiorczą informację o wykonaniu zadania do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni oraz za każdy kwartał do 15 dnia w następnym miesiącu rozpoczynającym kolejny kwartał.

Informacja sporządzana jest na podstawie składanych przez adwokata i radców prawnych oraz organizację pozarządową kart nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zespół kontrolny przeliczył wszystkie zestawienia miesięczne kart nieodpłatnej pomocy prawnej wytworzone od lipca 2017 r. do końca lutego 2018 r., potwierdzając ich ilość z opracowanymi dla Wojewody Kujawsko-Pomorskiego informacjami kwartalnymi. W miesiącu styczniu za IV kwartał *Starosta* przekazał Wojewodzie informację z dwudniowym opóźnieniem.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej

6. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2016 r. powiat rypiński liczył 44917 mieszkańców. Oznacza to, że zgodnie z zasadami wyznaczania liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, na terenie powiatu ustalono dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z czego jeden prowadzony jest przez *Starostę*, natomiast drugi, stosownie do art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*, przez wyłonioną w otwartym konkursie ofert organizację pozarządową. Organ przed dokonaniem czynności organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem nieodpłatnej pomocy prawnej dokonał weryfikacji punktów - zgodnie z art. 8 ust. 2 i art. 20 ust. 4 *ustawy o n.p.p.*
7. Zgodnie z zarządzeniem Nr 27/2015 *Starosty Rypińskiego* z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie usytuowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i określenia harmonogramu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz w związku z pismem otrzymanym od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak: WNK.IV.4110.18.2017.DL z dnia 4 stycznia 2018 r powiat uruchomił dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej usytuowane w budynku Starostwa Powiatowego w Rypinie, przy ul. Warszawskiej 38,

pok. 104 (I piętro z dostępem do windy dla osób niepełnosprawnych) w dniach: poniedziałek – piątek na podstawie porozumienia z ORA i OIRP w Toruniu, w godz. 7³⁰ – 11³⁰, a w godz. 11³⁰ – 15³⁰ działa punkt prowadzony przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe – organizację pozarządową wyłonioną w drodze otwartego konkursu ofert.

Dla wymienionych punktów nieodpłatnej pomocy prawnej ustalono harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna - zgodnie z art. 9 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Oceniając zapis harmonogramu oraz informacje publiczne o udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej stwierdzono, iż jest ona udzielana w odpowiednim wymiarze dni i godzin - zgodnie z art. 8 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*

Powyższe dane zostały umieszczone w BIP Starostwa Powiatowego w Rypinie - zgodnie z art. 9 ust. 3 *ustawy o n.p.p.* Informacja zawiera zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osoby uprawnione do jej otrzymania oraz sposoby wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o funkcjonowaniu dwóch punktów w jednej lokalizacji. Na stronie BIP powiatu zamieszczono krótki film nt. nieodpłatnych porad prawnych. Informacja umieszczona w BIP powiatu, zawiera w pełni treści określone w § 4 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*

8. W trakcie kontroli dokonano oględzin lokalu gdzie udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna. Oględziny wykazały, iż lokal w pełni spełnia wymogi określone przepisami § 5 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*, mianowicie:
- posiada dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej,
  - pomieszczenie umożliwia zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej,
  - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępniono informację o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej. Informacje zawierają wskazanie, w jakich godzinach nieodpłatnych porad prawnych udzielana jest przez adwokata lub radcę prawnego oraz w których godzinach punkt jest obsługiwany przez organizację pozarządową, ze wskazaniem danych tej organizacji oraz, że udzielana w tym punkcie nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez radców prawnych,
  - wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafy zamykane na klucz), pomieszczenie po zakończeniu usług prawniczych jest zamykane przed dostępem osób nieuprawnionych,
  - oznaczenie lokalu wskazuje, iż jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna we wskazanym czasie,
  - lokal uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych (podjazd, dostęp do windy),
  - w obszarze punktu pomocy prawnej oraz na tablicach informacyjnych starostwa umieszczono plakaty oznaczające lokal i wskazujące, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni i godziny jej udzielania.

Z wizytacji punktu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzono osobny protokół wraz z dokumentacją zdjęciową.

Procedura podejmowania czynności w przypadku punktu prowadzonego przez adwokatów i radców prawnych

9. Ustalono, że powiat zawarł porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką w Toruniu (ORA) oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Toruniu (ROIRP), właściwych dla siedziby władz powiatu - zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o n.p.p. Szczegółowa analiza trójstronnego porozumienia wykazała, że:
- określono w nim liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 *ustawy o n.p.p.*,
  - ORA i ROIRP zobowiązały się do imiennego wskazania odpowiednio adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców - wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełniając tym samym postanowienia zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 2 *ustawy o n.p.p.*,
  - zawarto zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 *ustawy o n.p.p.*,
  - zapewniono wyposażenie lokalu w niezbędne urządzenia i materiały biurowe - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 *ustawy o n.p.p.*

Porozumienie trójstronne zawarto terminowo, w czasie określonym w art. 10 ust. 2 *ustawy o n.p.p.* – 27 listopada 2017 r.

Wypełniając dyspozycję art. 10 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*, *Starosta* pismem z 13 grudnia 2017 r. zawiadomił wojewodę o zawarciu stosownego porozumienia.

10. Realizując postanowienia ww. porozumień i zgodnie z art. 6 *ustawy o n.p.p.*, *Starosta* zawarł dnia 27 grudnia 2017 r. na rok 2018 umowy ze wskazanymi adwokatami oraz radcami prawnymi, na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej. Kontrola umów wykazała:
- zostały sporządzone z adwokatami i radcami prawnymi wskazanymi imiennie odpowiednio przez ORA i ROIRP,
  - wszystkie uwzględniały elementy określone w art. 6 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Procedura podejmowania czynności w przypadku prowadzenia punktów przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego

11. Działając zgodnie z art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p.* *Starosta* w okresie kontrolnym powierzył prowadzenie połowy, czyli jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego.
12. Organizację pozarządową wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450) – zwanej dalej *ustawą o d.p.p.w.*

13. W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej Zarząd Powiatu w Rypinie ogłosił otwarty konkurs ofert nr 7/2017 na powierzenie prowadzenia „Punktu nieodpłatnej pomocy prawnej Powiatu Rypińskiego” w 2018 r. (uchwała nr 320/2017 z dnia 25 października 2017 r.) – zgodnie z art. 13 ust. 1 *ustawy o d.p.p.w.* Szczegółowa analiza ogłoszenia oferty wykazała:

- zgodnie z art. 13 ust. 2 *ustawy o d.p.p.w.* zawarto informacje o: rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert,
- prawidłowość ogłoszenia konkursu – termin do składania ofert nie był krótszy niż 21 dni przed rozstrzygnięciem, ofertę umieszczono na stronie BIP oraz na stronie internetowej i tablicach ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Rypinie – zgodnie z art. 13 ust. 1 i 3 *ustawy o d.p.p.w.*,
- w celu opiniowania złożonych ofert Zarząd Powiatu w Rypinie powołał komisję konkursową (uchwała nr 326/2017 z 17 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2a *ustawy o d.p.p.w.*,
- konkurs rozstrzygnięto 30 listopada 2017 r. rekomendując Zarządowi Powiatu organizację opisaną w ofercie jako „Zaborskie Towarzystwo Naukowe”. W dniu 30 listopada 2017 r. Zarząd Powiatu w Rypinie podjął uchwałę nr 331/2017 w sprawie wyboru oferty w otwartym konkursie ofert na powierzenie prowadzenia „Punktu nieodpłatnej pomocy prawnej Powiatu Rypińskiego” w 2018 r. wymienionej wyżej organizacji. Informację o wyniku konkursu ogłoszono niezwłocznie (30 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2j *ustawy o d.p.p.w.*

14. Zespół kontrolny zbadał dokumentację organizacji pozarządowej wyłonionej do działania w roku 2018, stwierdzając:

- po ogłoszeniu wyniku otwartego konkursu, powiat dnia 12 grudnia 2017 r. zawarł umowę z wyłonioną organizacją - Zaborskim Towarzystwem Naukowym z siedzibą w Brusach,
- umowa zawiera elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 *ustawy o n.p.p.* Dołączono umowę zlecenie na świadczenie pomocy prawnej przez adwokata (do konkursu przedstawiono promesę zawarcia umowy),

Starosta przedstawił „Harmonogram planowanych kontroli i oceny zadań publicznych zleczonych do realizacji w trybie art. 17 *ustawy o d.p.p.w.* w 2018 r.” W obszarze zleczonych zadań publicznych objętych kontrolą umieszczono „powierzenie prowadzenia Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Powiatu Rypińskiego w 2018 r.” w terminach II i IV kwartał 2018 r. oraz po wykonaniu zadania w I kwartale 2019 r.

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych uchybień, które przedstawiono i omówiono z kierownictwem jednostki kontrolowanej:

- w jednym przypadku *Starosta* przekazał z dwudniowym opóźnieniem comiesięczną informację do Wojewody,
- regulamin organizacyjny starostwa nie ujawnia prowadzenia zadania zleconego z zakresu administracji rządowej „nieodpłatna pomoc prawna”.

Kontrolę wpisano do książki kontroli Starostwa Powiatowego w Rypinie pod nr 2/2018.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 26 kwietnia 2018 r. nie zgłoszono pisemnych zastrzeżeń, wobec czego nie dokonano w nim żadnych sprostowań, skreśleń lub uzupełnień.

Mając na uwadze, iż nie stwierdzono nieprawidłowości a tylko uchybienia odstępuje się od formułowania zaleceń.

Z uwagi na powyższe proszę pozostawić niniejsze wystąpienie pokontrolne bez odpowiedzi.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje podmiot kontrolowany, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski